

Koronaviruset og pandemien

Koronaviruset SARS-Cov-2 som gir sykdommen covid-19 ble oppdaget i januar 2020. Viruset ble først påvist hos mennesker i byen Wuhan i Kina som fikk lungebetennelse av ukjent årsaker.

Koronaviruset har derfra spredd seg til en verdensomspennende pandemi, og i mars 2020 innførte Norge de strengeste tiltakene som har vært brukt her i fredstid for å begrense spredningen av koronaviruset. Vi har alle levd med små og store begrensninger i reisevirksomhet og sosial omgang i lang tid.

Nå kommer vaksinene mot SARS-Cov-2 og covid-19 som forhåpentligvis vi føre til at vi etterhvert kan oppheve de omfattende smitteverntiltakene og vende tilbake til et normalt liv.

Symptom og sykdom

Det nye koronaviruset fører til luftveisinfeksjon og kan gi alt fra milde symptomer til alvorlig sykdom og i sjeldne tilfeller dødsfall.

Noen kan ha covid-19 uten å utvikle symptomer. Dette gjelder særlig barn og yngre voksne. De som blir syke, får vanligvis først symptom fra øvre luftveier (vondt i halsen, forkjølelse, lett hoste), i tillegg til sykdomsfølelse og muskelsmerter. Magesmerter forekommer, i enkelte tilfelle diaré. Nedsatt smak- og luktesans er karakteristisk for sykdommen.

Smitte

Smitte med koronaviruset skjer hovedsakelig når noen er i nær kontakt (under 1 meter) med en som er smittet. Viruset kan da overføres med dråper fra luftveiene. De som får covid-19 er mest smittsomme i dagene rundt symptomstart, altså når man begynner å føle seg dårlig og får luftveissymptomer som hoste, tung pust, feber, sykdomsfølelse og tap av smak- og luktesans.

Covid-19 kan også overføres ved direkte kontakt som håndhilsing og klemming.

Det vil ta tid før alle er vaksinert, og det er viktig at vi i mellomtiden forsetter med smitteverntiltak!

Hammerfest kommune
Hámmerfeastta suohkan

Vaksinasjon mot koronavirus

Kort fortalt

- Vi har levd lenge med koronapandemien i Norge, og med strenge smitteverntiltak. Nå kommer det vaksine mot koronaviruset.
- De som har størst risiko for å bli alvorlig syke får vaksinen først.
- Alle som får tilbud om vaksine, blir kontaktet av kommunen.
- Vaksinen er gratis og frivillig.

Vaner som forebygger **smitte**

Papirlommetørkle

foran munn og nese beskytter andre når du hoster eller nyser. Kast lommetørkleet etter bruk. Vask så hendene.

Bruk albukroken

når du må hoste eller nyse og ikke har papirlommetørkle tilgjengelig.

Vask hendene

ofte og grundig, spesielt når du har vært ute blant folk.

Hånddesinfeksjon

med alkoholholdige midler er et godt alternativ når håndvask ikke er mulig, for eksempel på reise.

Koronavaksine

Vaksinasjon er en av de mest effektive formene for forebygging av smittsomme sykdommer. Hensikten med vaksinasjon er å forebygge sykdom eller å gjøre sykdomsforløpet mildere uten å bli utsatt for alvorlig bivirkninger. Hovedmålet med koronavaksine er å beskytte liv og helse til de som er mest utsatt for covid-19-sykdommen.

Hvem får vaksine først?

Regjeringen bestemmer rekkefølgen for hvem som skal prioriteres for vaksiner etter råd fra Folkehelseinstituttet. De som har størst risiko for alvorlig sykdom får vaksinen først.

Risikogrupper omfatter:

- beboere i sykehjem
- personer over 65 år
- personer i alderen 18–64 år som har en eller flere av sykdommer som vi vet gir økt risiko for alvorlig forløp og død dersom de får koronavirus.

Helsepersonell kan bli prioritert høyere hvis vi ser at smittepresset øker og hvis smittesituasjonen i helseinstitusjonene endrer seg.

Rekkefølgen kan også endres avhengig av hvor mye smitte det er i samfunnet, hvor stort press det på helsevesenet, hvilke vaksiner vi får tilgang til og kunnskap om hvordan de enkelte vaksinene virker på ulike aldersgrupper og risikogrupper.

Hvordan foregår vaksineringsen?

Vaksinen settes med sprøyte. Den gis i to doser som må settes med omtrent tre ukers mellomrom. De som bor på institusjon og de som har hjemmehjelp vil få vaksinen hjemme der de bor. For andre grupper vil vi organisere massevaksinerings i egnede lokaler.

Når kommer vaksinen?

Vi er allerede i gang med vaksinerings, og kommer til å legge ut informasjon på våre nettsider fortløpende.

Må jeg bestille time til vaksinerings?

Alle som får tilbud om vaksine vil bli kontaktet av kommunen. Vi sender deg først en tekstmelding (SMS) som du blir bedt om å besvare. Hvis du ikke svarer på den, tar vi kontakt ved å ringe deg. Du trenger ikke selv å ta initiativ til vaksinerings.

Utvikling

Det er satt inn store ressurser for å utvikle gode vaksiner mot det nye koronaviruset. Det er flere vaksiner under utvikling. Noen av disse er allerede godkjent av legemiddelmyndighetene. Det kan fortsatt oppstå utfordringer underveis som kan gi forsinkelser eller stoppe utviklingen av enkelte av vaksinene.

Godkjenning

Norge er en del av det europeiske legemiddelsamarbeidet. Legemiddelmyndighetene legger til rette for rask utvikling og godkjenning av koronavaksiner. Selv om europeiske legemiddelmyndigheter legger opp til raskere prosesser, skal de strenge kravene til kvalitet, effekt og sikkerhet fortsatt oppfylles. En vaksine blir bare godkjent dersom nytten vurderes som større enn risikoen.

Koronavaksinen Comirnaty fra BioNTech og Pfizer er den første koronavaksinen som har fått betinget (midlertidig) godkjenning av det europeiske legemiddelkontoret (EMA) og Europakommisjonen. Godkjenningen som ble gitt 21. desember 2020 gjelder for EU/EØS og inkluderer Norge.

Det er Legemiddelverket som vurderer dokumentasjonen og godkjenner vaksiner for bruk i Norge, i samarbeid med europeiske legemiddelmyndigheter.

Effekt

Når vaksinene blir godkjent vet vi at de gir en akseptabel effekt, men vi vet ikke hvor lenge effekten varer.

Trygghet

Alle vaksiner har bivirkninger, men de fleste er milde

Foto: Adobe Stock / Rido

og forbigående. Når vaksiner utvikles, er målet alltid at vaksinene skal gi best mulig effekt med minst mulig bivirkninger. Selv om man tester de nye vaksinene grundig, vil man aldri kunne sikre seg helt mot sjeldne bivirkninger. Noen bivirkninger oppdages først når vaksinen tas i bruk, og gis til mange flere og mer varierte grupper enn i studiene.

Når vaksinene blir godkjent vil vi vite mye om vanlige og mindre vanlige bivirkninger hos voksne, men sannsynligvis mindre om bivirkninger hos barn, eldre og gravide. Vi vet lite om langtidsbivirkninger etter vaksinasjon.

Etter at vaksinene er tatt i bruk, overvåker Legemiddelverket sammen med Folkehelseinstituttet om det dukker opp uventede bivirkninger. Det er også et utstrakt internasjonalt samarbeid med de andre landene som tar i bruk de samme vaksinene. I tillegg blir vaksineprodusentene pålagt å gjøre nye systematiske sikkerhetsstudier.

Mer informasjon

Hammerfest kommunes koronatelefon

- Har du spørsmål om korona og vaksine?
- Lurer du på hva som gjelder i Hammerfest?

Du kan ringe Hammerfest kommunes informasjonstelefon om korona.

 484 09 779

Telefonen er åpen på hverdager fra 08 til 15.

Får man covid-19 av å ta en vaksine?

Ingen av vaksinekandidatene inneholder levende koronavirus så man får ikke covid-19 av å ta dem. Men man kan som en bivirkning få forbigående symptomer som minner om det man kan ha ved, for eksempel, mild influensa. Dette er bivirkninger som viser at immunforsvaret vårt jobber med vaksinen, og altså ikke covid-19-sykdom.

Koster det noe å ta koronavaksinen?

Nei, både selve vaksinen og vaksineringsen er gratis.

Er koronavaksinen frivillig?

Ja. Helsemyndighetene anbefaler alle som får tilbud om vaksinerings å takke ja til dette, både for å beskytte seg selv mot sykdom og får å beskytte andre mot smitte. Men tilbudet er frivillig, og det er opptil deg om du vil takke ja til det.

Se også våre nettsider:

www.hammerfest.kommune.no/koronavaksine